

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
LI2025/01130

Yttrande över slutbetänkandet Arlanda – en viktig port för det svenska välståndet (SOU 2025:67)

Synpunkter

Ängelholm Helsingborg Airport är en av de största regionala flygplatserna i Sverige. Flygplatsen ägs av kommunerna Bjuv, Båstad, Helsingborg, Höganäs, Klippan, Perstorp och Ängelholm.

Regionen har en årlig befolkningstillväxt på drygt 1 procent och flygplatsen skapar stark attraktionskraft för nyetableringar och rekryteringar inom nordvästskånska näringslivet. Dagliga avgångar till och från Stockholm möjliggör arbetspendling och affärsmässiga samarbeten samt tillgång till ytterligare destinationer via byte på Arlanda flygplats. Flygplatsen är en nödvändighet för turism- och besöksnäringen i nordvästra Skåne och är en förutsättning för fortsatt regional utveckling.

Ängelholm Helsingborg Airport utgör även en grundläggande samhällsfunktion med stöd till ambulansflyg, kustbevakning, polisen och andra samhällsaktörer. Sammantaget skapas underlag för ett stort behov av flygresande.

Ängelholm Helsingborg Airport bör förstärkas och bli en beredskapsflygplats

I den tidigare flygplatsutredningen (Ds 2023:3) föreslår utredaren att Ängelholm Helsingborgs Airport förstärkas och därmed inkluderas i det nationella basutbudet samt pekas ut som beredskapsflygplats. Helsingborgs stad anser att Arlandasamordnarens förslag ytterligare understryker vikten av att regeringen genomför de tidigare lagda förslagen och även inkluderar linjen Stockholm-Ängelholm som samhällsviktig flyglinje, detta av flera anledningar:

- Ängelholm Helsingborg Airport bedriver samhällsviktig verksamhet,
- har synergier med Ljungbyheds flygplats,
- ett vikande passagerarantal, framför allt på grund av omläggningen av inrikestrafiken samt
- att de alternativa transportmedlen inte uppfyller Trafikverkets tillgänglighetskriterier avseende möjlighet till tur- och returresa till centrala Stockholm över dagen.

Ängelholm Helsingborg Airport bedriver samhällsviktig verksamhet

Flygplatsutredningen (Ds 2023:3) föreslog att Ängelholm Helsingborg Airport pekades ut som beredskapsflygplats, men då på grund av att utredaren också föreslog att flygplatsen skulle ingå i det nationella basutbudet av flygplatser. Helsingborg stad anser att flygplatsen bör bli utpekad på grund av den samhällsviktiga verksamhet som flygplatsen bedriver.

Trots att Ängelholm Helsingborg Airport inte är en utpekad beredskapsflygplats genomförs cirka 200 rörelser per år med samhällsviktigt flyg, vilket visar på behovet av att långsiktigt säkerställa den samhällsviktiga verksamheten. Flygplatsen stöttar ambulansflyg, kustbevakningen och polisen i deras arbete.

Ängelholm Helsingborg Airport har ett ömsesidigt utbyte med Ljungbyheds flygplats

Cirka tre mil från Ängelholm Helsingborg Airport ligger Ljungbyheds flygplats där ett flertal organisationer inom utbildning, forskning och utveckling bedriver verksamhet. Vid flygplatsens campus utbildas trafikpiloter, flygtekniker och flygmekaniker. Vidare används flygplatsen av Polismyndigheten, flygvapnet och K 3 samt P 7 för övning, utbildning och testverksamhet. På Ljungbyheds flygplats utför även SAAB underhåll av JAS 39 Gripen.

De två flygplatserna delar många gemensamma resurser. En väl fungerande verksamhet på Ljungbyhed flygplats är beroende av att flygplatsen i Ängelholm fungerar och utvecklas och vice versa.

Svängningar i resandet på Ängelholm Helsingborg Airport

Antalet destinationer, avgångar och passagerare på Ängelholm Helsingborg Airport har inte återhämtat sig till nivåerna före pandemin. Antalet resenärer ökade stadigt efter pandemin, fram till år 2024. Därefter kom beskedet att flygtrafiken till/från Bromma flygplats kommer upphöra.

Flygtrafiken till/från Bromma flygplats utgjorde ungefär hälften av flygtrafiken på Ängelholm Helsingborg Airport och sedan dess har resandet minskat under 2025. Statistik över första halvåret 2025 visar att antalet passagerare som reser via Ängelholm Helsingborg Airport minskat med drygt 25 procent jämfört med samma period 2024 då det fortfarande fanns linjetrafik till/från Bromma flygplats. Jämfört med samma period 2019 (innan pandemin) har resandet minskat med över 50 procent på Ängelholm Helsingborg Airport.

Helsingborg stad ser olyckligt på den monopolsituation som uppstått på vissa inrikeslinjer efter att BRA blev underleverantör till SAS. Stockholm-Ängelholm är en av linjerna som inte blir tillräckligt konkurrensutsatt. Den indragna trafiken och en eventuell nedläggning av Bromma flygplats bidrar inte bara till en begränsad konkurrens, utan också till att begränsa vår regions tillgänglighet till Stockholm.

Bromma flygplats centrala läge medför stora fördelar för de pendlare som är i behov av att snabbt kunna tas sig till och från centrala Stockholm. Från södra Sverige tar det längre tid att flyga till Arlanda flygplats, anläggningen är större

att ta sig in och ut från samt att den ligger längre från Stockholm än Bromma flygplats. Bromma flygplats särskilda profil med mindre flygplanstyper till regionala destinationer skapar en viktig tillgänglighet för nordvästra Skåne.

I september 2025 avgår i regel fem till sex dubbelturer på vardagar och en dubbeltur på lördag respektive söndag mellan Ängelholm Helsingborg Airport och Arlanda flygplats. Skulle turutbudet sjunka av kommersiella skäl finns anledningar att bedriva upphandlad trafik på sträckan Stockholm-Ängelholm, i linje med Arlandasamordnarens förslag. Kanske till Bromma flygplats?

Alternativa transportmedel har långa restider

Den nordvästskånska befolkningen och näringslivet behöver snabba och effektiva förbindelser med Stockholm. Utan flyglinjen Stockholm-Ängelholm minskar pendlingsmöjligheterna på dags- eller veckobasis för de nästan 2000 personer som har sin arbetsplats och bostad på olika håll, antingen Helsingborg eller i Stockholmsområdet. I hela nordvästra Skåne är det drygt 3700 personer som är bosatta på ena och arbetar på det andra stället.

Andra transportmedel har längre restider än flyget. Relationen Helsingborg-Stockholm uppnår inte en acceptabel nivå enligt Trafikverkets tillgänglighetskriterier, max fem timmar per enkelresa (EU drar gränsen vid tre timmar). Från andra delar av nordvästra Skåne tar det ännu längre tid eftersom flera resealternativ inkluderar byte i Helsingborg.

- En bilresa mellan de två stadskärnorna tar nästan sex timmar (plus eventuella pauser) enligt Samtrafikens reseplanerare Resrobot.
- Snabbaste tågförbindelse tar fem timmar och åtta minuter och innefattar då ett åtta minuter kort byte i Lund.
- En resa med expressbuss tar strax över sju timmar.

Utvecklingen av Arlanda flygplats

Om inte flygtrafik till/från Bromma flygplats återupptas behöver flygresan till/från Arlanda flygplats göras så attraktiv som möjligt. Det måste finnas tids- och kostnadseffektiva anslutningar till och från Arlanda flygplats samt att logistiken inne på anläggningen behöver fungera optimalt.

Helsingborgs stad är positiva till att utredaren föreslår en satsning på att utveckla såväl kollektivtrafiken till och från Arlanda som funktionerna inne på flygplatsen. Det måste bli smidigare och billigare att ta sig från Arlanda flygplats till Stockholm, framför allt med tåg. Ett sammanhållet biljettsystem skulle också underlätta för resenärerna.

Kostnaderna för alla åtgärder som utredaren föreslår är omfattande. Helsingborgs stad delar utredarens förslag att finansiera Arlandapaketet i särskild ordning. Det minskar risken för att tränga undan andra viktiga satsningar i Trafikverkets nationella transportinfrastrukturplan. En fråga man kan ställa sig är om satsningarna kring Arlanda flygplats överstiger kostnaderna för att behålla Bromma flygplats.

Fler portar för svenskt välstånd

Utredaren konstaterar i sitt slutbetänkande att Helsingborgs och nordvästra Skånes förbindelser med Stockholm är viktiga, men för Skåne är tillgängligheten till Köpenhamns flygplats Kastrup minst lika betydelsefull. För invånare och näringsliv är det viktigt att säkerställa snabba och pålitliga resor över gränsen, oavsett trafikslag. Transportsystemet i Skåne behöver både stärkt kapacitet och ökad redundans för fortsatt utveckling och integrering av arbetsmarknaden i Öresundsregionen.

Samhällsviktiga transporter bör få prioritet

Helsingborgs stad delar utredarens uppfattning om att infrastrukturförvaltaren ska kunna ge prioritet till nödvändiga militära och andra samhällsviktiga transporter i förhållande till andra järnvägstransporter med redan tilldelad kapacitet. Det är generellt viktigt för Sveriges totalförsvarsberedskap och inte bara i förhållande till Arlanda flygplats.

Kommunstyrelsen